

ВИЗНАЧЕННЯ ВМІСТУ АСКОРБІНОВОЇ КИСЛОТИ У ЛИСТЯХ КАБАЧКІВ

Іосипенко О. О., Кисличенко В. С., Омельченко З. І.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Одним з найважливіших класів біологічно активних речовин, які беруть участь у багатьох процесах, що протікають в організмі людини (окисно-відновних, процесі дихання, регуляції гомеостазу тощо), та проявляють антиоксидантну та протизапальну активність є органічні кислоти, зокрема аскорбінова кислота. Вона забезпечує функціональний стан сполучної тканини, проявляє антиоксидантну, антиатерогенну, регенеруючу, протизапальну, антицинготну, противірусну та імунотимізуючу активність [1].

Відомо, що вітамін С в організмі людини не синтезується і надходить лише з продуктами харчування (фруктами, овочами тощо). Також аскорбінова кислота бере участь в обміні феруму: у кишечнику відновлює Fe^{3+} до Fe^{2+} , сприяючи його всмоктуванню, а також прискорює звільнення феруму з феритину, сприяє перетворенню фолату в коферментні форми. При дефіциті аскорбінової кислоти всмоктування феруму знижується, що обумовлює розвиток залізодефіцитної гіпохромної анемії [1, 3].

Плоди кабачків (*Cucurbita pepo* spp. *pepo* L.) родини гарбузових (*Cucurbitaceae*) є джерелом вітамінів групи В, РР, С (до 15,1 мг/100г) та каротиноїдів, вуглеводів та мінеральних сполук (калію, кальцію, фосфору та феруму тощо) [2, 4]. Вони добре засвоюються організмом людини і є дієтичним продуктом харчування [2]. Відомостей щодо хімічного складу листя у сучасній науковій літературі не виявлено.

Нами встановлено, що листя кабачків містить мінеральні сполуки (калій, кальцій, силіцій, магній, фосфор, алюміній, цинк та манган), а також є перспективним джерелом феруму [6], тому подальше його фітохімічне дослідження з метою створення лікарських засобів рослинного походження є актуальним.

Метою роботи було визначення кількісного вмісту аскорбінової кислоти у листі кабачків трьох сортів.

Матеріали та методи. Для дослідження використовували висушене та подрібнене листя кабачків трьох сортів: біло-, жовто- і зеленоплідних, заготовлених у фазу плодоношення у липні 2018 року в Харківській області.

Визначення вмісту аскорбінової кислоти проводили спектрофотометричним методом на спектрофотометрі «Optizen POP» (Корея) при довжині хвилі 520 нм за методикою ДФУ 2.0, т. 3, монографія «Шипшина» [5].

Результати дослідження. Попередньо методом хроматографії на папері Filtrak № 12 у рухомій фазі етанол – хлороформ – розчин аміаку концентрований – вода очищена (70:40:20:2) у порівнянні з достовірними зразками органічних кислот та подальшою обробкою 0,05 % етанольним розчином бромтимолового синього у листі кабачків досліджуваних сортів була ідентифікована аскорбінова кислота.

В результаті дослідження встановлено, що кількісний вміст вітаміну С у листі кабачків білоплодних становить $50,50 \pm 2,49$ мг/100г, у листі кабачків жовтоплодних – $60,01 \pm 3,22$ мг/100г та у листі кабачків зеленоплодних – $36,07 \pm 1,76$ мг/100г. Найбільша кількість аскорбінової кислоти визначена у листі кабачків жовтоплодних, дещо менша – у листі кабачків білоплодних, а у листі кабачків зеленоплодних її міститься майже у 2 рази менше ніж у листі кабачків жовтоплодних.

Висновки. У листі кабачків досліджуваних сортів визначено вміст аскорбінової кислоти, що свідчить про можливість їх використання як джерела цього вітаміну. Відзначено різні значення кількісного вмісту вітаміну С у листі різних сортів кабачків, на що слід звертати увагу при подальшому використанні рослинної сировини. Одержані дані показують перспективність використання листя кабачків при розробці лікарських засобів рослинного походження вітамінізуючої дії.

Список літератури:

1. Camarena V., Wang G. The epigenetic role of vitamin C in health and disease. *Cell. Mol. Life Sci.* 2016. V. 73, I. 8. P. 1645–1658.
2. Lim T. K. Edible Medicinal and Non-Medicinal Plants. Vol. 2, Fruits. Springer International Publishing, Switzerland, 2012. 1113 pp.
3. Биохимические основы витаминологии: учебное пособие для самостоятельной работы иностранных студентов фармацевтического факультета по специальности 7.12020101 «Фармация» / Александрова Е. В., Шкода А. С., Юрченко Д. Н., Левіч С. В. Запорожье, 2015. 129 с.
4. Вдовенко С. А., Паламарчук І. І. Особливості технології вирощування кабачка в умовах відкритого ґрунту: монографія. Вінниця : ВНАУ, 2019. 195 с.
5. Державна Фармакопея України: в 3 т. / ДП «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». 2-е вид. Х.: ДП «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2014. Т. 3. 732 с.
6. Іосипенко О. О., Кисличенко В. С., Омельченко З. І. Мінеральний склад листя кабачків. *Актуальні питання фармацевтичної і медичної науки та практики.* 2019. №2. С.148-152.